

Գ. ՏԱՐԻ, Թիւ 11, Հոկտեմբեր 2021

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆ ՀՕՐ ՊԱՏԳԱՄԸ

ՈՎ Է ՃՇՄԱՐԻՏ ԸՆԿԵՐԸ

Ո՞ր մարդը իր կեանքին մէջ կարիքը չէ զգացած մէկու մը, որ սովորական մարդոցմէ տարբեր սիրտ մը ունենայ, տարբեր զգացում մը իր նկատմամբ, որուն գօտեպնդիչ մտածումներէն, խրատներէն, օգնութիւններէն և մանաւանդ բարի ընկերութիւնէն կարենայ միշտ օգտուիլ:

Կեանքի մէջ անխուսափելիօրէն դէմ յանդիման կը գտնուինք բազմատեսակ դժուարութեանց, յաճախ մեր շուրջ սև ու մութ ամպեր կը կուտակուին, փոթորիկներ, անսպասելի աղէտներ, արկածներ, պատերազմներ, մարդկային կոսրուստներ՝ արցունքներ կը հոսին մեր աչքերէն. կարիքը չէնք զգար մէկու մը, մխիթարիչ հրեշտակի մը, որ կարենայ սրբել մեր արցունքները, ցաւակից ըլլայ մեր վիշտին. ան է ճշմարիտ ընկերը ...

Յաճախ մենք զմեզ երջանիկ կը զգանք, և յաջողութիւններ ձեռք կը ձգենք, կարիքը չէնք զգար մէկու մը, որ մեր ուրախութեանց բաժնեկից և մասնակից ըլլայ՝ մեր ուրախութիւնը ամբողջական դարձնելու համար. ան է ճշմարիտ ընկերը...

Յաճախ մոլութիւններու մէջ կը թաղուինք և ան-

տեղեակ կը մնանք մեր վտանգաւոր վիճակէն. կարիքը չէնք զգար անկեղծ ու մարդասէր անհատի մը, որ մտերմաբար գիտակցութեան հրաւիրէ և զգուշացնէ մոլութեանց վտանգաւոր հետևանքներէն, և բնականաբար առաջնորդէ զմեզ դէպի առաքինի ճանապարհ. ան է ճշմարիտ ընկերը...

Հետևաբար, մեզմէ ո՞վ կարիքը չի զգար նման ընկերոջ մը, պահապան հրեշտակի մը: Ամէն ճիգ պէտք է թափել և աշխատիլ՝ անպայման ունենալ անկեղծ, առաքինի, խոհեմ, գաղտնապահ և անշահախնդիր ընկեր մը: Աստուածաշունչի օրինակները շատ են ճշմարիտ ընկերութեան մասին: Յատկապէս «**Բարի Սամարացի**»ի օրինակը մեզի կը սովորեցնէ թէ՛ ամենէն ատելի մեր ընկերոջ դժուարութեան, նեղութեան, տառապանքի և կամ հալածանքի ժամանակ պարտաւոր ենք օգնել և ի պահանջեալ հարկին՝ մեր կեանքը վտանգի ենթարկել ի սէր անշահախնդիր ընկերութեան:

Այո՛, ճիշտ է, մանաւանդ այսօր, կեղծ ընկերներ շատ են մեր շուրջ, սեղանակից ընկերներ, շահի ընկերներ, պաշտօնի ընկերներ, որոնք յայտնի թշնամիներէն հազար անգամ ատելի վնասակար են և վտանգաւոր, որոնց հանդիպելու ժամանակ միայն կրնանք հասկնալ և ըմբռնել ճշմարիտ ընկերոջ մը անհրաժեշտութիւնն ու կարևորութիւնը:

Մեր այս ընկերներէն բացի, ընկերներ ընտրենք Աստուածաշնչէն, պատմութիւն կերտած մեր Հայրերէն, հերոսներէն, գրչի և կրթութեան մշակներէն, որոնք կրնան մեզի հետ խօսիլ, խրատել և մեր մէջ ճշմարիտ մարդու և յատկապէս հայու նկարագիրը կերտել:

Բայց այս բոլորէն առաջ և ամէն բանէն վեր, մենք պէտք է կարենանք մեր ամբողջ զօրութեամբ, ամբողջ սրտով և հոգիով աշխատիլ Աստուծոյ, մեր Տիրոջ ու Փրկիչին՝ Յիսուս Քրիստոսին ունենալ որպէս մնայուն, հաւատարիմ, անմնացորդ սիրող, գուրգուրանք տաճող, ներողամիտ ու գթասիրտ վերաբերում ցուցաբերող, մեզ պաշտպանող և մեր փրկութեան համար Իր կեանքը ընծայաբերող **ՃՇՄԱՐԻՏ ԸՆԿԵՐ**:

ԲԱՐԳԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

«ԹԱԳՈՒՇԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆՑ»

Հայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին Սրբոց Թարգմանչաց Վարդապետներուն տօնին կը նշէ Մեսրոպ Մաշտոցի, Սահակ Պարթևի, Վռամշապուհ թագաւորի, Կորին վարդապետի, Եղիշէի Պատմիչի, Մովսէս Խորենացիի, Դաւիթ Անյաղթ փիլիսոփայի, Գրիգոր Նարեկացիի և Ներսէս Կլայեցիի (Շնորհալի) պայծառ յիշատակը:

Սբ. Թարգմանիչներն իրենց անսահման գործունէութեամբ, հաւատքի յոյսով փարատեցին տիրող խաւարն ու ջերմացուցին հայ մարդու հոգին:

Անոնց շնորհիւ Աստուածաշունչ մատեանը հայերէնի թարգմանուեցաւ, և հայը առաջին անգամ ըլլալով հնարարութիւն ունեցաւ իր մայրենի լեզուով կարդալու Աստուծոյ կենդանի խօսքը:

Ս. Մեսրոպ Մաշտոց, 405-ին, Աստուածային միջամտութեամբ հնարեց Հայոց Այբբուբենը, իսկոյն ձեռնարկեց Աստուածաշունչի հայերէն թարգմանութեան: Եւ առաջին նախադասութիւնը, որ Թարգմանիչ Վարդապետները կատարեցին, քաղուած էր Առակաց գիրքի առաջին գլխու երկրորդ համարէն, ուր կ'ըսուի. **«Ճանաչել զիմաստութիւն և զխրատ, իմանալ զբանս հանճարոյ»:**

Ս. Սահակ Պարթև Հայրապետ և Մեսրոպ Մաշտոց Վարդապետ, Աստուածաշունչի առաջին թարգմանութիւնը կատարեցին ասորերէնէ «Պեշիթա» կոչուած ասորական թարգմանութենէն, որ կը նշանակէ՝ **«ոսմիկ, պարզ, հասարակ»:** Այնուհետև օգտագործեցին **«Եօթանասնից»** կոչուած թարգմանութիւնը, զոր կատարուած էր երբայերէն բնագիրէն:

«Եօթանասնից» կոչուած թարգմանութիւնը ըստ ասանդութեան, 72 հրեայ հելլենագէտներ Փարոս կղզիին վրայ 72 օր շարունակ Հին Կտակարանը երբայերէն բնագիրէն յունարէնի կը թարգմանեն, և երբ այս երկուքը իրարու հետ կը բաղդատեն, կը տեսնեն՝ թէ անոնք բառ առ բառ իրարու կը համընկնին: Ուստի, այս յունարէն տարբերակն է, որ կը կոչուի **«Եօթանասնից»:**

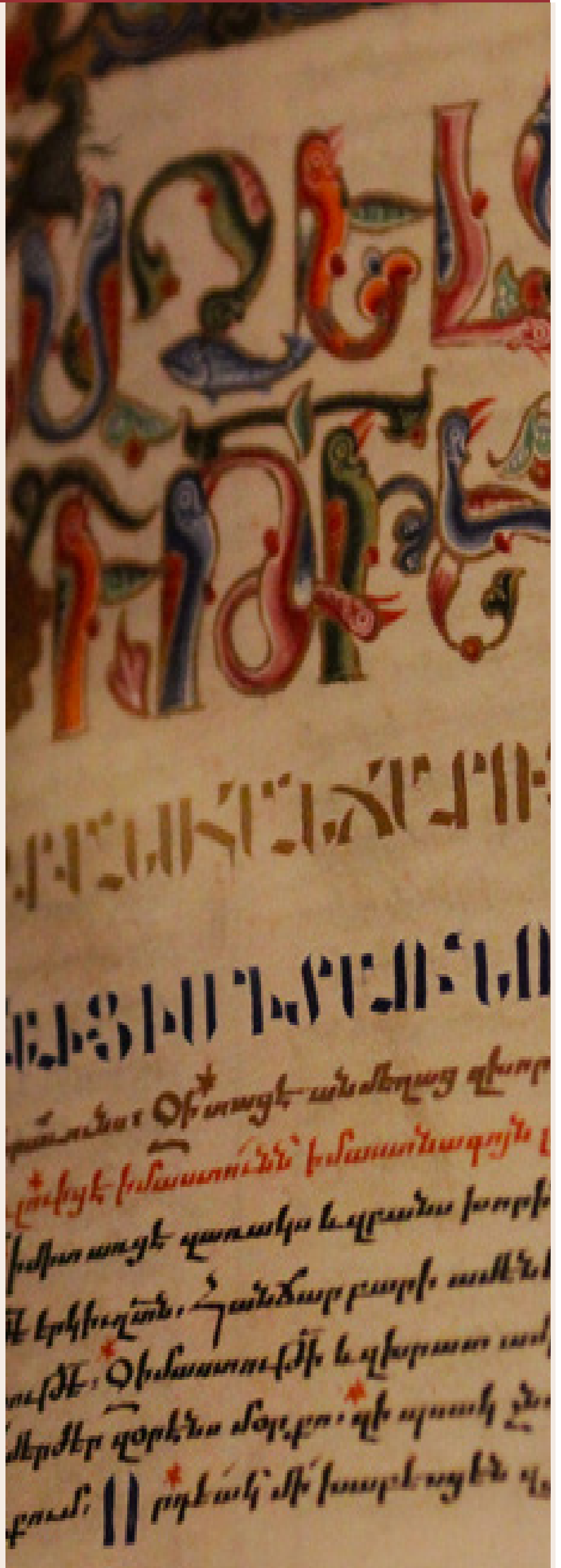
431 թուականին, երբ Ս. Սահակի և Ս. Մեսրոպի աշակերտներէն ոմանք իրենց ուսումը ւարտած կը վերադառնային Հայաստան, Բիզանդիոնէն իրենց հետ կը բերեն Աստուածաշունչի յունարէն լատինացի թարգմանութեան օրինակ մը, և Ս. Սահակի ու Ս. Մեսրոպի առաջնորդութեամբ, իրենց թարգմանածը կը համեմատեն անոր հետ, կը սրբագրեն Աստուածաշունչի հայերէն առաջին թարգմանութիւնը, գործը ւարտելով 434 թուականին:

Աստուածաշունչի Ա. թարգմանութիւնը այնքան բժախնդրութեամբ ու հաւատքով թարգմանուած, և այնքան կատարեալ է եղած աշխարհի բոլոր թարգմանութեանց մէջ, որ կոչուած է **«ԹԱԳՈՒՇԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆՑ»:**

Սրբազան թարգմանիչներն իրենց լայն գործունէութեամբ նպաստեցին Հայոց աշխարհի հոգևոր և մշակութային զարթոնքին:

Ս. Գրքի թարգմանութեան յաջորդեցին Եկեղեցոյ Ս. Հայրերու բազմաբնոյթ երկերու թարգմանութիւնները, որոնցմէ շատերն այսօր իրենց բնօրինակներու կորստեան պատճառով բնագրի արժէք ստացած են:

Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Եկեղեցին Սրբոց Թարգմանիչ Վարդապետներու յիշատակը կը տօնէ Ս. Խաչի Դ. Կիրակիին յաջորդող շաբաթ օրը:

ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԻ ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՐ ԱՍՏՈՒԱԾ

Աստուած երևելի ու աներևոյթ աշխարհներուն և բոլոր արարածներուն յաիտենական Արարիչն ու Նախախնամողն է: Անիկա Աստուծոյ Պատճառն է բոլոր պատճառներուն: Յովհաննէս Առաքեալ Աստուծոյ անունը մէկ բառի մէջ խտացնելով կ'ըսէ. **«ԱՍՏՈՒԱԾ ՍԷՐ Է»** (Ա. Յովհաննէս 4.8):

Մեր Եկեղեցոյ Հայրերէն Խոսքով Անձևացի, Ներսէս Լամբրոնացի և Յովհաննէս Վանական, **«Աստուած»** անունը այսպէս կը ստուգաբանեն՝ **«աստ էաձ գմեզ»**, այսինքն՝ այստեղ բերող կամ հաստատող իմաստով, ցոյց տալով Աստուծոյ Արարիչ ըլլալը և մեզ այս աշխարհ բերելը:

Աստուած յաիտենապէս ապրող, կենդանի Աստուածն է, Անիկա նման չէ անկենդան չաստուածներու, որոնք ո՛չ կրնան լսել և ո՛չ ալ պատասխանել, այլ Աստուած մեզ կը լսէ ու կը պատասխանէ. մարդ արարածը կրնայ միշտ Անոր հետ խօսիլ: Մարդը ստեղծուած է Աստուծոյ պատկերով ու նմանութեամբ (Ծննդոց 1.26), այսինքն՝ բանականութեամբ և ազատ կամքով. ահա թէ ինչո՞ւ մարդը պատասխանատու է իր գործած բոլոր արարքներուն:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՈՒՐԻՇ ԱՆՈՒՆՆԵՐ ՈՒՆԻՔ

Հինէն ի վեր, մարդիկ միշտ ալ փորձած են սահմանում մը տալ Աստուծոյ: Բազմաստուածութեան շրջանին ծանօթ են զանազան տեսակի անուններ, բայց նոյնիսկ հինէն ի վեր, միաստուածութեան գաղափարին հասած մարդիկ, ինչպիսիք՝ իմաստասէրները, փորձած են սահմանումներ կատարել Աստուծոյ վերաբերեալ, զԱյն սահմանելով իբրև՝ **«Առաջին Պատճառ»**, **«Գերագոյն Իրականութիւն»**, **«Բացարձակը»**, **«Գոյութեան Պատճառը»**, և այլն:

Հրեայ ժողովուրդը շատ վաղուց միաստուածեան կրօնք էր, սակայն և այնպէս Աստուծոյ համար, Հին Կտակարանին մէջ, գործածած են տարբեր անուանումներ:

Այսպէս.-

1. ԷԼ (յոզնակին՝ «Էլիմ»), որ յատուկ անուն մը չէ, այլ՝ հասարակ անուն մը, գոյական մը, և կը նշանակէ՝ «Աստուած»: Կը տրուի ո՛չ միայն ճշմարիտ Աստուծոյ, այլ՝ չաստուածներուն ևս (հմնտ Ծննդոց 35.2: Բ. Օրինաց 4.28, 12.2, և այլն):

2. ԷԼՈ՛ԱՏ, կը նշանակէ՝ «Աստուած», համապատասխանը Արաբերէն «Իլահ» բառին: Կրկին, յատուկ անուն մը չէ: Առաւելաբար կը գործածուի բանաստեղծական հաստուածներուն մէջ (օրինակ՝ Բ. Օրինաց 32.15, 17):

3. ԷԼՈՒՒՄ, Էլոահ-ին յոզնակին, որ կը նշանակէ «Աստուածներ». թէն յատուկ անուն մը չէ, սակայն յատուկ անունի պէս կը գործածուի, և կը վերաբերի միակ ճշմարիտ Աստուծոյն: Հետաքրքրական է գիտնալ, որ Ծննդոց 1.1-ին մէջ «Աստուած» բառին համար գործածուած Երբայերէն բառը Էլոհիմ բառն է, այսինքն՝ Աստուածներ: Աստուած բառին յոզնակիով ըլլալը՝ վստահաբար ապացոյց մըն է Աստուծոյ Երբորդութիւն ըլլալու իրողութեան: Էլոհիմ բառին գործածութեամբ, սկիզբէն մեզի ցոյց կը տրուի, որ ստեղծագործութեան հեղինակը Աստուածութեան երեք Անձերն են և ո՛չ թէ անոնցմէ մէկը կամ միւսը:

4. ԷԼ ՕԼԱՄ, որ կը նշանակէ՝ «Յաիտենական Աստուած» (Ծննդոց 21.33):

5. ՇԱՏՏԱՅ, որ կը նշանակէ՝ «Ամենակարող» կամ «Ամենակալ»: Երբեմն կը գործածուի ԷԼ-ՇԱՏՏԱՅ՝ «Ամենակարող Աստուած» (Ելից 6.3):

6. ԱՏՈՆ, որ կը նշանակէ՝ «Տէր»: Յոզնակի ձևն է՝ ԱՏՈՆԱՅ, որ դարձեալ Տէր կը թարգմանուի, բայց կրնայ նշանակել՝ «Տէրերու Տէր»:

7. ԵԱՀՈՒԷ կամ ԵՀՈՎԱ: Այն անունն է, որ Աստուած ինք Մովսէսին յայտնեց (Ելից 3.14-15), Եգիպտոսի չաստուածներուն դիմաց ինքզինք ներկայացնելով իբրև Ան՝ որ միշտ «Է», «Մշտնջենատրը», «Յաիտենականը» և «Անժամանակը»:

ՄԱՏԹԵՈՍԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆ

ԳԼՈՒԽ 11

- Յովհաննէս Մկրտիչի պարգամաւորները (Մտ 11.1-6)
- Յիսուսի վկայութիւնը Յովհաննէս Մկրտիչի մասին (Մտ 11.7-19)
- Վայեր՝ չսպաշխարող քաղաքներուն (Մտ 11.20-24)
- Գոհութիւն Երկնաւոր Հօր (Մտ 11.25-30)

ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՆԱԻՈՐ ՀՕՐ (Մտ 11.25-30)

Մատթեոսի աւետարանի 11. 25-27 հատուածին մէջ Յիսուս գոհութիւն կը յայտնէ Հօրը, ըսելով.- *«Տէր երկնքի և երկրի, որ ծածկեցիր այս քանը իմաստուններէն և գիտուններէն ու յայտնեցիր մանուկներուն: Այո, Հայր, քանի որ այսպէս հաճելի եղաւ քեզի»:* Ուշադիր պէտք է ըլլանք, թէ Յիսուս ինչ կ'ուզէ ըսել. Ան չի դատապարտեր մտաւոր կարողութիւնը, այլ ինչ որ կը դատապարտէ՝ մտաւոր հպարտութիւնն է: Նոյնիսկ ռաբբիները կը զգուշանային այս հպարտութենէն, անոնք կ'ընդունէին, որ յաճախ համեստ մարդիկ աւելի մօտ են Աստուծոյ, քան իմաստուն ռաբբիները:

Մարդը կամ կինը, որոնք չունին մտաւորական բարձր կարողութիւն կամ կոչում, բայց կ'օգնեն իրենց հարևաններուն, անոնք կը ստանան Աստուծոյ հաւանութիւնը:

Այս հատուածը կը փակուի Յիսուսի կարևոր բացայայտումով, որ միայն Ինք կարող է մարդոց յայտնել զԱստուծոյ. *«Ոչ որ կը ճանչնայ Հայրը, եթէ ոչ՝ Որդին, և ան, որուն Որդին կ'ուզէ յայտնել»* (Մտ 11. 28). Նոյնը Յովհաննէս աւետարանիչի մօտ կը գտնենք տարբեր ձևով՝ *«Ով զիս տեսաւ, տեսաւ Հայրը»*, կ'ըսէ Յիսուս (Յհ 14. 9):

Սա քրիստոնէական հաւատքի առանցքն է. եթէ կը փափաքինք իմանալ Աստուծոյ խորհուրդները, Աստուծոյ էութիւնը, ապա պիտի նայինք Յիսուսին:

Քրիստոնէութիւնը կը հաւատայ նաև, որ Յիսուս իմաստութիւն կու տայ ամէն մէկուն, որ խոնարհ է և հաւատաւոր՝ զայն ընդունելու:

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՄԱՐՄԻՆԸ՝ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

«Ինչպէս մարմինը իր զանազան անդամներով մէկ ամբողջութիւն է, այսինքն՝ բոլոր անդամները միասին մէկ մարմին կը կազմեն, նոյնպէս է նաև Քրիստոսը:

Որովհետև մենք բոլորս նոյն Հոգիով մկրտուեցանք՝ մէկ մարմին կազմելու համար, և ամէնքս ալ նոյն Հոգիէն խմեցինք: Մարմին ըսելով՝ անդամներէն միայն մէկը չենք հասկնար, այլ անդամներուն ամբողջութիւնը:

Յստակ է ուրեմն, թէ բազմաթիւ են անդամները, բայց մարմինը մէկ է: Աչքը չի կրնար ձեռքին ըսել՝ **«Քեզի պէտք չունիմ»:** Ո՛չ ալ գլուխը ոտքերուն՝ թէ **«Ձեզի պէտք չունիմ»:**

Որպէսզի մարմինին մէջ պառակտումներ չըլլան, այլ՝ որպէսզի անդամները իրարու հանդէպ նոյն հոգածութիւնը ունենան: Եթէ մարմինին մէկ անդամը ցաւի՝ բոլոր անդամներն ալ միասին կը ցաւին, իսկ եթէ մէկ անդամը պատուրդով՝ բոլոր անդամներն ալ միասին կ'ուրախանան:

Արդ, դուք թէպէտ առանձին-առանձին անդամներ էք, բայց միասնաբար կը կազմէք **ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՄԱՐՄԻՆԸ**»:

(Ա.Կր 12.12-14, 20-21, 25-27)